

Куренкова Я. О., здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
Науковий керівник **Гливенко В.В.**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки,
обліку і оподаткування
Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Ключові слова: облікова політика, фінансова звітність, управлінські рішення, оптимізація.

Облікова політика є основою для всієї системи бухгалтерського обліку підприємства. А наказ про облікову політику — перший і головний документ на підприємстві, що регулює порядок ведення бухгалтерського обліку. Тому не дивно, що кожен бухгалтер потребує знань щодо принципів та методів організації облікової політики.

Облікова політика - сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності [1]. Організація облікової політики підприємства - це сукупність принципів, методів, інструментів та процедур, що визначаються для систематичного збору, обробки, аналізу, інтерпретації та подання фінансової інформації. Ці засади визначаються з метою забезпечення достовірності, об'єктивності та повноти фінансової звітності підприємства. Облікова політика включає в себе такі аспекти, як вибір методів оцінки вартості активів та зобов'язань, класифікація та представлення фінансової інформації, а також дотримання вимог законодавства та міжнародних стандартів обліку.

Правильно організована облікова політика сприяє внутрішньому контролю, відповідності законодавству та формуванню надійної фінансової звітності, яка в свою чергу допомагає приймати управлінські рішення та забезпечує інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін достовірною інформацією [2].

Питаннями створення ефективної системи організації облікової політики займалися багато вчених – економістів, таких як П. Гарасим, Ю. Л. Коваль, В. Лень, О. Казак, О. Пальчук, С. Приймак та інші. Однак, незважаючи на значну кількість публікацій, присвячених теорії та практиці формування облікової політики, варто відмітити, що у економічній літературі ще не достатньо вироблено підходів практичного спрямування, що й зумовлює актуальність цього дослідження в умовах сьогодення.

Під час розроблення облікової політики потрібно враховувати ряд факторів: сферу і вид діяльності підприємства; організаційно-правову форму суб'єкта господарювання; структуру управління; масштаб підприємницької діяльності; специфіку об'єктів обліку; рівень інформаційної системи; кваліфікацію бухгалтерських кадрів (знання і компетентність співробітників бухгалтерії); фінансову стратегію організації (застосування методів амортизації, прагнення до зменшення податку на прибуток та податку на майно організації, вибір методів оцінювання матеріально-виробничих запасів тощо) [3, 4].

Аналіз цих факторів дає змогу вибрати з можливих варіантів облікової політики її оптимальний варіант і знизити бухгалтерські ризики суб'єкта господарювання. Грамотно розроблена облікова політика дає змогу визначити оптимальні методи обліку та оцінки активів і зобов'язань. Під час формування облікової політики варто закладати також і політику податкових відносин, яка спрямована в першу чергу на оптимізацію оподаткування. Обрана підприємством система оподаткування значним чином впливає на організацію і методику відображення господарських операцій підприємства [5].

Основними цілями, що досягаються розробкою і наступним затвердженням чітко складеної облікової політики, є закріплення правил і основних методик ведення бухгалтерської та податкової звітностей, а заодно і регулювання організаційних моментів бухгалтерського обліку. Таким чином, організація облікової політики спрямована на створення єдиних підходів до обліку та складання звітності, формування ефективної системи інформаційного забезпечення з метою прийняття управлінських рішень та оптимізації оподаткування підприємства. При цьому, максимально ефективно слід організувати

документообіг між структурними елементами підприємства. Зрештою облікова політика буде не тільки полегшувати і спрощувати роботу з обліку і підвищувати ефективність документообігу, але також економити трудові витрати підприємства і його матеріальні ресурси [4].

Отже, для того, щоб облікова політика була оптимальною та ефективною, слід максимально враховувати ті фактори, які здійснюють вплив на її розробку. Формування облікової політики повинно бути орієнтовано на прийняття управлінських рішень щодо розподілу та ефективного використання наявних ресурсів і отримання фінансових результатів. Як результат, грамотно розроблена облікова політика підприємства дає змогу вибирати ефективну систему для ведення бухгалтерського та податкового обліку, знижувати фінансові і податкові ризики, оптимізувати оподаткування, що, в підсумку, забезпечить належну ефективність прийнятих економічних рішень і господарської діяльності підприємства.

Список використаних джерел: 1. *Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні:* Закон України від 16.07.99 №996-XIV (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> 2. *Гарасим П.М., Приймак С.В., Гарасим М.П.* Організація обліку і звітності : навчальний посібник. Львів : «Українські технології», 2012. 330 с. 3. *Пальчук О.В.* Облікова політика як інструмент управління обліком. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Сер.: Економічні науки.* 2015. Вип. 7, ч. I. 512 с. С. 213-221. 4. *Коваль Л. В.* Облікова політика в управлінні підприємством. *Ефективна економіка.* 2019. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/5_2019/44.pdf. 5. *Організація бухгалтерського обліку:* навчальний посібник / за заг. ред. к.е.н., професора В.С. Леня. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 662 с.

УДК 657.3

Семенов О.В., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Науковий керівник: **Сакун О.С.**, д-р екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Ключові слова: власний капітал, бухгалтерський облік, статутний капітал, облікова політика, організація бухгалтерського обліку.

Економічна важливість власного капіталу і багатогранність його структури обумовлюють необхідність організації правильного, достовірного обліку. Від раціонального формування та обліку власного капіталу залежить економічна стійкість будь-якої організації, поліпшення умов роботи і розвиток галузі в цілому. Неправильний організований облік власного капіталу тягне за собою негативні наслідки та позови з боку зовнішніх користувачів бухгалтерської інформації, які використовують її як показник співпраці з даним підприємством.

Таким чином, ефективність діяльності підприємства певним чином залежить від раціональної організації бухгалтерського обліку власного капіталу, і від правильності і достовірності його обліку, відображення змін, що відбуваються, у звітності, адже саме на цьому базується ухвалення економічних, фінансових та інвестиційних рішень.

Головною метою організації обліку капіталу на підприємстві є забезпечення надання повної та достовірної інформації про формування складових власного капіталу, операцій з ним, змін у складі власного капіталу для задоволення інформаційних потреб користувачів, серед яких основне місце належить власникам, забезпечення потреб управління і здійснення контролю фінансового стану суб'єкта господарювання.

Узагальнено організацію обліку власного капіталу можна визначити як процес безупинного, цілеспрямованого вибору і застосування найбільш раціональних засобів і технологічних прийомів збору та обробки облікової інформації й упорядкування звітності щодо наявності, формування і використання фондів, резервів і фінансових результатів.